

Federale Raad voor de Kwaliteit
van de Verpleegkundige Activiteit
Conseil Fédéral pour la Qualité
de l'Activité Infirmière

**Indicatoren betreffende de screening en multidisciplinaire behandeling van
ondervoeding**

Identificatienummer FRKVA 2c	Versie Nummer 0.-9	<u>10/02/2015</u> ~~04/09/2013~~	Pagina 1 van 6
---------------------------------	-----------------------	---	-------------------

**2 c. Organisatie van permanente bijscholing voor het opsporen en
multidisciplinair aanpakken van ondervoeding**

Beschrijving van de indicator

**2c .Organisatie van permanente bijscholing voor het
opsporen en multidisciplinair aanpakken van
ondervoeding**

Wijzigingen ten opzichte van de vorige versie

Niet van toepassing.

Inhoud

1	Doelstelling die door de Raad wordt nagestreefd	2
2	Motivatie van de keuze van de indicator	2
3	Beschrijving van de indicator	3
4	Teller en noemer	4
5	Domein.....	5
6	Communicatie/Rapportering.....	5
7	Interpretatie van de resultaten	5
8	Referenties	6
9	Bijlagen	6

Federale Raad voor de Kwaliteit
van de Verpleegkundige Activiteit
Conseil Fédéral pour la Qualité
de l'Activité Infirmière

Indicatoren betreffende de screening en multidisciplinaire behandeling van ondervoeding

Identificatienummer FRKVA 2c	Versie Nummer 0.-9	<u>10/02/2015</u> ~~04/09/2013~~	Pagina 2 van 6
---------------------------------	-----------------------	---	-------------------

2 c. Organisatie van permanente bijscholing voor het opsporen en multidisciplinair aanpakken van ondervoeding

1 Doelstelling die door de Raad wordt nagestreefd

Het verminderen van de prevalentie van ondervoeding die onder meer wordt veroorzaakt door een gebrek aan verpleegkundige preventie.

In 2014 zullen alle Belgische ziekenhuizen zich kunnen vergelijken zowel nationaal als internationaal.

De cijfers die verkregen zijn tijdens een nationale enquête in 2008 - 2009 worden via deze indicatorser verfijnd met verspreiding van de screening en multidisciplinaire behandeling van ondervoeding over het ganse land.

Het is de bedoeling dat op termijn een maximum (100%) aantal Belgische ziekenhuizen dit protocol ter beschikking stelt voor hun personeel.

2 Motivatie van de keuze van de indicator

Volgens de prevalentiestudie die Bocquaert et al. (2009) uitgevoerd in 34 Belgische ziekenhuizen (97 zorgeenheden, 12717 patiënten en 1258 zorgverleners), is de opleiding van het personeel een sleutelement in de voedingsaanpak. Te weinig zorgverleners zijn gesensibiliseerd aangaande de problematiek van de ondervoeding en onderschatten het belang van dit probleem voor de volksgezondheid.

Onder het ziekenhuispersoneel werden de behoeften aan kennis en vaardigheden geïdentificeerd. Bijgevolg is het organiseren van nutritionele opleiding aangewezen zowel in de basisopleiding van alle betrokkenen (artsen, verpleegkundigen, zorgkundigen, diëtisten, keukenpersoneel) als in de permanente opleidingen. Het gebruik van waardevolle en betrouwbare instrumenten is cruciaal in de dagelijkse praktijk.

Indicatoren betreffende de screening en multidisciplinaire behandeling van ondervoeding

Identificatienummer FRKVA 2c	Versie Nummer 0-9	<u>10/02/2015</u> ~~04/09/2013~~	Pagina 3 van 6
---------------------------------	----------------------	---	-------------------

2 c. Organisatie van permanente bijscholing voor het opsporen en multidisciplinair aanpakken van ondervoeding

Er wordt aanbevolen om mensen en financiële middelen ter beschikking te stellen. De kennis betreffende ondervoeding is ontoereikend tot onbestaande en het invoeren van opleidingen wordt aanbevolen. Het is belangrijk nutritionele opleidingen te voorzien.

Het aangewezen dat alle gezondheidszorgbeoefenaars die rechtstreeks betrokken zijn bij de zorg aan de patiënten opleidingen volgen, aangepast aan hun taak, over het belang van een aangepaste voeding.

Aspecten die tijdens bijscholing en opleidingen voor zorgverleners aan bod kunnen komen zijn:

1. Ondervoeding: prevalentie, opsporing en aanpak;
2. Orale voedingsondersteuning en bijvoeding;
3. Enterale voeding: (contra)indicaties, complicaties, voedingswegen en voedingsmiddelen;
4. Parenterale voeding: (contra)indicaties, complicaties, voedingswegen en voedingsmiddelen;
5. Ethische en juridische aspecten van (onder)voeding.

De gezondheidszorgbeoefenaars voorzien in een aangename omgeving waarin gepaste voeding en hydratatie aangeboden wordt met het verlenen van een passende ondersteuning (hulp bij het eten).

Deze opleiding is beschikbaar voor al het personeel dat betrokken is bij de voeding in het ziekenhuis (artsen, verpleegkundigen, zorgkundigen, diëtisten, keukenpersoneel) en wordt in alle diensten kenbaar gemaakt. .

3 Beschrijving van de indicator

Type indicator	Structuurindicator
Beschrijving	1. <u>De uitwerking</u> van opleidingen met als onderwerp het opsporen, het evalueren en het aanpakken van ondervoeding om een Evidence Based preventiebeleid in te voeren.

Federale Raad voor de Kwaliteit
van de Verpleegkundige Activiteit
Conseil Fédéral pour la Qualité
de l'Activité Infirmière

Indicatoren betreffende de screening en multidisciplinaire behandeling van ondervoeding

Identificatienummer FRKVA 2c	Versie Nummer 0-9	<u>10/02/2015</u> ~~04/09/2013~~	Pagina 4 van 6
---------------------------------	----------------------	---	-------------------

2 c. Organisatie van permanente bijscholing voor het opsporen en multidisciplinair aanpakken van ondervoeding

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Het <u>voorzien</u> van een dergelijke opleiding is noodzakelijk. 3. In deze opleidingen komen Evidence Based preventie-technieken en -middelen aan bod, alsook de goede praktijken om ondervoeding te voorkomen. 4. De namen van de personen die verantwoordelijk van de opleiding zijn zullen tijdens de opleiding meegedeeld worden
--	---

4 Teller en noemer

Indicator permanente opleiding rond ondervoeding (FRKVA 2c)

$$\text{FRKVA 2c} = \underline{2c1} + \underline{2c2}$$

2

Teller 1	Werd er in 2013 in uw instelling op zijn minst een opleiding georganiseerd met als onderwerp ondervoeding, de opsporing, de evaluatie en de behandeling ervan?
Noemer	/
Antwoord 2c1	Ja =1 Nee =0

Teller 2	Kwamen tijdens de opleidingen die binnen uw instelling georganiseerd werden ALLE thema's, die in de motivatie van de keuze van de indicator voorgesteld werden, aan bod (cf. Punten 1 tot 5)?
Noemer	/
Antwoord 2c2	Ja =1

Federale Raad voor de Kwaliteit
van de Verpleegkundige Activiteit
Conseil Fédéral pour la Qualité
de l'Activité Infirmière

Indicatoren betreffende de screening en multidisciplinaire behandeling van ondervoeding

Identificatienummer FRKVA 2c	Versie Nummer 0.-9	<u>10/02/2015</u> ~~04/09/2013~~	Pagina 5 van 6
---------------------------------	-----------------------	---	-------------------

2 c. Organisatie van permanente bijscholing voor het opsporen en multidisciplinair aanpakken van ondervoeding

Nee =0

5 Domein

- ☒ Zorgkwaliteit   ☒ Patiëntveiligheid   ☐ Patiënttevredenheid
☐ Personeelstevredenheid

6 Communicatie/Rapportering

Verantwoordelijke	Directeur Verpleegkundig Departement
Communicatiewijze	Elektronisch via Excel-bestand
Doelstelling van de rapportering	Benchmark
Periodiciteit	Jaarlijks
Datum opstart	2013

7 Interpretatie van de resultaten

Om welke reden(en) zou uw resultaat niet "zo goed " kunnen zijn als in andere instellingen?

Redenen die het ontbreken van een dergelijk protocol verklaren, zouden kunnen zijn:

- Een gebrek aan mensen /middelen om opleidingen uit te werken, te verspreiden en te geven;
- Een gebrek aan institutionele ondersteuning voor het ontwikkelen van een project inzake permanente opleiding;
- Een gebrek aan motivatie van een van de personeelsleden om hieraan deel te nemen;

Federale Raad voor de Kwaliteit
van de Verpleegkundige Activiteit
Conseil Fédéral pour la Qualité
de l'Activité Infirmière

Indicatoren betreffende de screening en multidisciplinaire behandeling van ondervoeding

Identificatienummer FRKVA 2c	Versie Nummer 0.-9	<u>10/02/2015</u> ~~04/09/2013~~	Pagina 6 van 6
---------------------------------	-----------------------	---	-------------------

2 c. Organisatie van permanente bijscholing voor het opsporen en multidisciplinair aanpakken van ondervoeding

- Het gebrek aan mensen, zowel kwalitatief als kwantitatief, en/of middelen om de kennis te kunnen ontwikkelen en een voedingsteam te laten functioneren.

8 Referenties

Bocquaert, I., Dardenne, O., Lopez Hartmann, M., Jacquemin, P., Vanderwee, K., Geurden, B., Gobert, M., & Defloor, T. (2009). Begeleiding Voedingsteams. Brussel: Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. (150p)

Daem, M., Courtens, A., Van Durme, T., Bocquaert, I., Gobert, M., Defloor, T. (2008). De implementatie van evidence – based richtlijnen ter optimalisatie van de voedingsaanpak bij patiënten opgenomen op een geriatrie ziekenhuisafdeling: een studie in en met de praktijk. Brussel, Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Guidelines European Society for Clinical Nutrition and Metabolism (Espen, 2006).

Landelijke Prevalentiemeting Zorgproblemen (2010). Universiteit Maastricht ; Caphri School for Public Health and Primary Care, Departement of health Care and Nursing Science.

Nationaal Voedings – en Gezondheidsplan. Wetenschappelijke expertengroep: aanbevelingen voor het opsporen en evalueren van ondervoeding.

National Collaborating Centre for Acute Care, February 2006. Nutrition support in adults Oral nutrition support, enteral tube feeding and parenteral nutrition.

National Collaborating Centre for Acute Care, London. Available from www.rcseng.ac.uk

CLINICAL PRACTICE GUIDELINES Nutritional support strategy for protein-energy malnutrition in the elderly (GUIDELINES HAS Haute Autorité de Santé). April 2007.

<http://www.health.belgium.be/eportal/Healthcare/healthcareprofessions/Nursingpractitioners/EvidenceBasedNursing/index.htm>

9 Bijlagen

Nihil